

ਪੰਜਾਬੀ ਦਿਰਸਾ

ਆਉ ਟੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੀਏ

ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮਿਲਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸਬੱਬ ਬਣ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਸ ਪ੍ਰੀਤ ਸੱਚੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮੱਛੀ ਦੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮੱਛੀ ਤੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਰ ਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਰੀ ਹੋਈ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਮੱਚਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਪਾਣੀ ਹੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਮਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮੋਹ ਘਟਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮੋਹ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋ ਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹਾਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਕਿ 'ਬੇਗੀਆਂ ਦੇ ਬੇਰ ਮੁੱਕ ਗਏ, ਹੁਣ ਕਿਹੜੇ ਮੈਂ ਬਹਾਨੇ ਆਵਾਂ'। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਗੀਆਂ ਤਾਂ 12 ਮਹੀਨੇ ਹਰੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਵੱਲ ਇਕ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਦਸ ਕਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵਿੱਚਿਆ ਆਵੇਗਾ। ਬੱਸ! ਦਿਲ ਦੀ ਖਿੱਚ ਦੇਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਸਵਾਰਥ ਵੱਸ ਜਾਂ ਵਿਖਾਵੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਮੋਹ ਕਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

ਅੱਜ ਕੱਲ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਵੱਸ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਸਮਝੇ ਹਨ ਤਾਹੀਓਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿਭਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪਲ ਵਿਚ ਤੜ੍ਹਕ ਕਰ ਕੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਸੁਰਜੀਤ ਬਿੰਦਰਖੀਆ ਦੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਸੁਤਰਾਂ ਦੇਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕੱਚੇ ਤੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਜ ਕੱਲ•ਯਾਰੀਆਂ' ਯਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਡਾਦਾਰੀ ਦਾ, ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ, ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ। ਲੋਕ ਯਾਰੀਆਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੁਥਾਨ 'ਚ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ 'ਯਾਰ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸੋ-ਸੋ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਾਂ'। ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਯਾਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ 'ਯਾਰੀ ਜੱਤ ਦੀ ਤੂੜ ਦਾ ਮੇਡਾ', ਕਦੇ ਨਾ ਵਿਚਾਲੇ ਟੁੱਟਦੀ।' ਪਰ ਅੱਜ ਯਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ, ਵਡਾਦਾਰੀਆਂ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਤੜ੍ਹਕ ਕਰ ਕੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਅਟੁੱਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਵੀ ਅੱਜ ਕੱਚੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਟੱਪਾਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਭੈਣ ਵਰਗ ਸਾਕ ਨਾ ਕੋਈ ਟੁੱਟ ਕੇ ਨਾ ਬਹਿ ਜਾਈ ਵੀਰਨਾ' ਪਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅੰਨੀ ਦੌੜ ਤੇ ਸਵਾਰਥ ਨੇ ਇਸ ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਭੋਰ ਨੂੰ ਵੀ ਟੱਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੜੇ ਜਿਹੇ ਸਵਾਰਥ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਚਪਨ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪਲ ਵਿਚ ਖੇਤ੍ਰ-ਖੇਤ੍ਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। 20-25 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜਗ ਜਿੰਨੀ ਗੱਲ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਮੌਟੀਆਂ ਗਲਤ ਫਹਿਸ਼ੀਆਂ ਕਾਰਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹੇ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪੰਸਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜ਼ਮੀਨ-ਜ਼ਾਇਦਾਦਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਵਿਚ ਫਿੱਕ ਪੈ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਦੇ ਮੁੰਹੋਂ ਨਿਕਲੇ ਲਫਜ਼-ਲਫਜ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਅਗਮਾਣ ਪੂਰੇ ਕਰਦੀ ਸੀ ਵੀਰ ਜੋ ਮੰਗੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਿਆ ਕੇ ਮੂਹਰੇ ਧਰਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਮੀ ਇਹ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਵੀ ਭਰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਵੀਰ ਮੰਗੇ ਪਾਣੀ ਸਈਓਂ, ਬੂਰੀ ਮੱਝ ਚੁਆਵਾਂ,

ਜੇ ਵੀਰ ਮੰਗੇ ਰੋਟੀ ਅੜੀਓਂ, ਗਰੀ-ਛੁਹਾਰਾ ਬੁਆਵਾਂ।

ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਤਾਂ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁੰਹ ਵੱਟ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵੀਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਨਹੀਂ ਫੜਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਧਰ ਭਰਾ, ਭਰਾ ਵੀ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਢਹਿ-ਢਹਿ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣਾ ਭਰਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬਹਾਂ ਤਾਂ ਆਮ ਹੀ ਅੱਖਬਾਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਸ ਅੰਨੀ ਦੌੜ ਨੇ ਤਾਂ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬੋਡੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਗਲਤ-ਮਲਤ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨੇ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਾਰਨ ਫਿਕ ਪੈ ਜਾਣਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੱਦਪ ਜਾਣੀ, ਕਰਜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਭੇਜੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਇਧਰਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰ ਨਾ ਲੈਣੀ ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਮੋਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕੱਚੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਹਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਜਰ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਲਵਾਲੇ, ਕਦਰਦਾਨ, ਵਡਾਦਾਰ, ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਪਨੇਪਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਮਰੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਬੱਣੇ ਹੋਏ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋ ਨਿਭਾਉਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਪਣ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹਉਮੈ ਵਿਚ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਵਾਰਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ, ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਧਾਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ। ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਇਸ ਮੋਹ ਭਰੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ...।

ਬੱਸ! ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹੀ ਸੂਮੱਤ ਬਖਸ਼ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਲਤ-ਫਹਿਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਸਵਾਰਥ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਟੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੀਏ...।

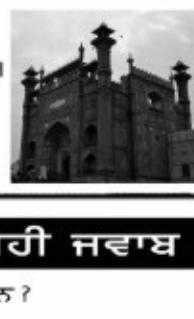

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ...

ਪੰਜ ਸਚਾਲ ੦੦੦ ?

1. ਇਕ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਹੈ ਰਾਏਪੁਰ ਗੁਜਰਵਾਲ ਨੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੈਨੀ, ਇਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ।
2. ਸਾਮ ਦੇ ਟਾਇਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਪੰਜ ਨਾਮ ਹਨ।
3. ਕੇਨਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਪੁਰਾਤਣ ਗਹਿਣੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ।
4. ਚਨੂਰਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
5. ਦੇਸੀ ਸਾਲ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿੱਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬ

1. ਬਲਦਾ ਦੀ ਦੌੜ ਵੇਲੇ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਬਲਦ ਜੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ - ਉਖਲੀ ਵਿੱਚ

2. ਟਾਂਗੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਪੁੱਕੇ ਨਾਲ

3. ਸਾਗ ਤੇੜਦੀ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ - ਮੁ